

Forstå barnets lov

EN GUIDE TIL SUNDHEDSPLEJEN OM
ARBEJDET MED UNDERRETNINGER

November 2025

Viden til gavn

Publikationen er udgivet af:

Social- og Boligstyrelsen
Lerchesgade 35, 5
5000 Odense C
Tlf: 72 42 37 00
E-mail: info@sbst.dk
www.sbst.dk

Udgivet november 2025

Guiden er tilgængelig på Social- og
Boligstyrelsens hjemmeside www.sbst.dk

Der kan frit citeres fra guiden med
angivelse af kilde.

ISBN: 978-87-85236-86-9

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Dit samarbejde med forældre, når der skal laves en underretning	5
Hvordan kan du tale med forældre om samtykke og deling af oplysninger?	6 •
Samarbejde om børns og unges trivsel mellem sundhedsplejen og familieafdelingen	8
Hvordan skriver du den gode underretning?	10 •
Hvordan skriver du en underretning på en respektfuld måde?	11 •
Hvad kan du forvente, efter du har underrettet?	12 •
Hvilke indsatser kan børn, unge og familier modtage?	13 •
Hvordan kan du varetage og styrke barnets eller den unges perspektiv?	14
Din dialog med barnet eller den unge	16
Særlige omstændigheder ved overgreb	17
Særlige omstændigheder ved æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol	18
Hvad gør familieafdelingen, når du underretter om overgreb eller æresrelaterede konflikter	19 •
Mere viden om rettigheder for børn og unge i udsatte positioner	20

Udvalgte sider kan printes som plakater. Disse er markeret med •

Indledning

Med barnets lov er børns og unges rettigheder blevet styrket. De har en grundlæggende ret til at blive inddraget og til at få indflydelse på de forhold, der vedrører dem. Som sundhedsplejerske i den kommunale sundhedspleje er det derfor vigtigt, at du kender til rettighederne, så du har mulighed for at informere børn og unge om dem og støtte dem i at bruge deres rettigheder. Samtidig er det vigtigt, at du som sundhedsplejerske ved, hvordan du håndterer din bekymring for et barn eller en ung i overensstemmelse med barnets lov.

Formål med guiden

I denne guide bliver du indført i barnets lov og de dele af loven, som er mest relevante for dig som sundhedsplejerske. Guiden er til dig, der har en bekymring for et barn, en ung eller en familie, som mistrives, eller hvor der er tegn på bekymrende forhold omkring barnet, den unge eller familien, som gør, at du overvejer at lave en underretning. Guiden kan også bruges, når du møder børn, unge og familier, der allerede får hjælp og støtte efter barnets lov.

Barnets lov

Målgruppen for barnets lov er alle børn, unge og deres familier, som har brug for støtte på grund af enten sociale problemer og/eller en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse. Det er børn, unge og familier, som har brug for ekstra/særlig støtte og hjælp, som ligger ud over den støtte, som man i almenmiljøet kan give, jf. dagtilbudsloven, folkeskoleloven, sundhedsloven etc.

Barnets lov skal sikre, at børn og unge med behov for særlig støtte kan opnå de samme muligheder for omsorg, læring, personlig udvikling, trivsel, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende.

Hvorfor er barnets lov relevant i dit arbejde som sundhedsplejerske?

Det er vigtigt for sundhedsplejen at have kendskab til barnets lov, fordi loven skal sikre, at børn og unge med behov for særlig støtte kan opnå de samme muligheder for omsorg, læring, personlig udvikling, trivsel, sundhed og et selvstændigt voksenliv som deres jævnaldrende.

Som sundhedsplejerske i den kommunale sundhedspleje spiller du en central rolle i at sikre børns og unges trivsel, sundhed og tilknytning til hverdagslivet, og et kendskab til loven er væsentlig for fx at kunne vurdere behovet for inddragelse af andre fagpersoner i situationer, hvor et barn, en ung eller en familie kan have brug for støtte. At du kender til barnets lov kan være fremmede for dit samarbejde om børns og unges trivsel på tværs af fagområder.

Sundhedslovens **§ 121** forpligter kommunerne til at tilbyde en forebyggende og sundhedsfremmende indsats, blandt andet gennem sundhedsplejen, som har en unik adgang til børn og familier i deres hverdag. Sundhedsplejersken spiller en vigtig rolle i opsporing, rådgivning og koordinering af tidlig støtte.

Støtte i almenmiljøet tager udgangspunkt i barnets eller den unges behov og skal tilbydes så tidligt som muligt, så flere børn og unge får mulighed for at trives i deres nærmiljø uden behov for mere indgribende indsatser.

Det er snitfladerne mellem barnets lov og sundhedsloven, som vil være omdrejningspunktet for den viden, du finder i denne guide. Her er nogle specifikke måder, hvorpå barnets lov er relevant for sundhedsplejerskers arbejde:

- **Tidlig opsporing af mistrivsel:** Sundhedsplejersker er blandt de fagpersoner, der kommer i kontakt med barnet, den unge og familien. Fokus i barnets lov på tidlig indsats betyder, at de skal være opmærksomme på tegn på mistrivsel og handle rettidigt.
- **Samarbejde med myndigheder:** Barnets lov understøtter tværfagligt samarbejde, hvilket betyder, at sundhedsplejersker har en vigtig rolle i at indgå i samarbejdet om børn, unge og familier med kommunale myndigheder, fx børne- og ungerådgivere, almenområdet og andre relevante aktører.
- **Rådgivning til forældre:** Sundhedsplejersker vejleder og støtter forældre i deres forældrerolle, og barnets lov er med til at give sundhedsplejersker rammer for, hvordan de bedst kan hjælpe familier i sårbare situationer.
- **Underretningspligt:** Sundhedsplejersker har efter barnets lov pligt til at underrette de sociale myndigheder, hvis de er bekymrede for barnet eller familiens generelle trivsel, herunder fx *har mistanke om*, at et barn eller en ung udsættes for omsorgssvigt, overgreb, æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol.

Udvidet underretningspligt (§ 133)

Som sundhedsplejerske har du udvidet underretningspligt efter barnets lov, § 133. Det betyder, at du skal underrette om forhold, hvor barnet, den unge og familien har behov for særlig hjælp og støtte, eller som giver anledning til bekymring for barnets eller den unges trivsel. Du skal underrette, når:

- der er mistanke om, at en gravid mor udsættes for vold eller overgreb
- et barn umiddelbart efter fødslen kan få behov for særlig støtte på grund af forældrenes forhold
- et barn eller en ung under 18 år kan have behov for særlig hjælp og støtte efter barnets lov
- der er mistanke om, at et barn eller en ung er/har været udsat for overgreb
- der er mistanke om, at et barn eller en ung er/har været udsat for æresrelaterede krænkelse og/eller negativ social kontrol
- der er mistanke om, at der er vold eller overgreb i hjemmet.

Dit samarbejde med forældre, når der skal laves en underretning

Når du som sundhedsplejerske oplever at blive bekymret for et barn eller en ung, er det vigtigt, at du tager initiativ til et tæt og aktivt samarbejde med forældrene. Barnets eller den unges forældre og du er indbyrdes afhængige af hinanden i forhold til at skabe gode rammer for trivsel – især når det kan være sårbart for børn, unge og forældre.

Forældre har en unik viden om og værdifulde erfaringer med deres barn, som de kan bidrage med, og det kan hjælpe både familien, dig og børne- og ungerådgiveren i den efterfølgende proces. Det fremmer samarbejdet, at forældrene oplever sig hørt og velorienteret og i så vidt muligt omfang medvirker til at finde gode løsninger for deres barn.

Du skal involvere forældrene, inden og mens du laver en underretning, medmindre den omhandler en bekymring for eller mistanke om, at barnet eller den unge er udsat for vold, overgreb, æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol af en eller begge forældre. Det er vigtigt at forsøge at indgå samarbejde med forældrene og have en dialog med familien om, hvorfor der underrettes, og at fokus er på at hjælpe familien. Spørg ind til deres egne oplevelser, og få sat ord på udfordringerne sammen med forældrene. Det er gavnligt, hvis forældrene på den måde er med til at underrette.

Hvordan kan du tale med forældre om, hvad en underretning er?

Nogle forældre har en forestilling om, hvad en underretning er. Det kan udspringe af en frygt for, at kommunen iværksætter indsatser, som er meget indgribende. Det kan være, at de selv har oplevet underretninger i deres barndom, som de ikke har følt var gavnlige for dem. Du kan spille en vigtig rolle i at præge forældres forestillinger om underretninger. Forældre, der oplever en underretning som skamfuld, bør hjælpes til en forståelse af, at en underretning udspringer af omsorg for barnet eller den unge – og at det er en mulighed for at få hjælp.

Det kan være, at forældrene har en opfattelse af, at der er lighedstegn mellem en underretning, og at deres barn bliver anbragt uden for hjemmet. Men der er mange andre og langt mere anvendte muligheder for hjælp, når børn og unge mistrives, som forældre kan få viden om.

Der kan være mange grunde til, at du er bekymret for et barn eller en ung, og det kan være vigtigt for forældre at få nuanceret begrebet underretning. Bekymringen kan handle om barnets eller den unges generelle trivsel og udvikling og bliver aktuel, hvis barnet eller den unge har brug for mere eller anden støtte, end hvad den kommunale sundhedstjeneste, dagtilbud, skoler og andre tilbud kan iværksætte. Måske er forældrene også selv bekymrede, men anser ikke en underretning som vej til mulig støtte.

Myndighed i familieafdelingen skal hjælpe, hvis børn og unge har brug for det. Men børne- og ungerådgiverne skal vide, at der er et behov for hjælpen, og her spiller en underretning en central rolle. Det kan blive startskuddet til en faglig vurdering af, hvilken hjælp der er den rigtige.

Vær opmærksom på, at du jf. **barnets lov, § 137, stk. 3** ikke må informere forældrene eller nær familie, hvis du mistænker eller ved, at et barn eller en ung er udsat for fysisk eller psykisk vold eller seksuelle overgreb, og du har mistanke om, at overgrebene er begået af forældre eller nære familiemedlemmer. Det samme gælder jf. **barnets lov, § 18, stk. 3**, hvis et barn eller en ung er indblandet i æresrelaterede konflikter eller er udsat for negativ social kontrol. I de tilfælde skal underretningen ske øjeblikkeligt til kommunen.

Det er vigtigt at tale med forældrene om, at:

- barnets lov foreskriver, at fagpersoner og andre voksne skal kontakte kommunen, hvis de er bekymrede for, om et barn eller en ung trives, og barnet eller den unge har brug for særlig støtte
- det kaldes en underretning, når myndighed i familieafdelingen i kommunen bliver kontaktet med en sådan bekymring
- underretningen bliver modtaget af en børne- og ungerådgiver, som arbejder med at hjælpe børn, unge og familier til en bedre trivsel
- børne- og ungerådgiveren bliver barnets eller den unges og familiens kontakt i kommunen
- forældrene skal have at vide, når myndighed i familieafdelingen modtager en underretning
- børne- og ungerådgiveren vil indkalde forældrene og eventuelt barnet eller den unge til en samtale
- formålet med en underretning er, at barnet, den unge og familien kan få den rigtige hjælp hurtigst muligt, hvis der er brug for støtte.

Hvordan kan du tale med forældre om samtykke og deling af oplysninger?

At tale med forældre om underretninger kan være udfordrende, og en efterfølgende samtale om samtykke og deling af oplysninger kan også være følsom. Med din faglighed som sundhedsplejerske er samtalen med forældre om deres børns trivsel en kerneopgave og din ekspertise, men her er nogle konkrete råd og formuleringer, som du kan finde inspiration i:

→ VÆR ÅBEN OG TYDELIG FRA BEGYNDELSEN

Start samtalen med at skabe tryghed og vise respekt. Forklar, hvorfor dialogen er nødvendig, og hvordan det handler om barnets eller den unges trivsel.

Eksempel: "Jeg vil gerne tale med jer om noget vigtigt. Det handler om, hvordan vi bedst hjælper jeres barn, og hvordan vi håndterer et behov for, at fagpersoner, der kan hjælpe, har mulighed for at dele informationer."

→ FORKLAR LOVGIVNINGEN ENKELT OG KLART

Mange forældre er ikke klar over, hvad reglerne siger om underretning og samtykke.

Eksempel: "Som sundhedsplejerske har jeg en underretningspligt, hvis jeg er bekymret for et barns eller en ungs trivsel. Det betyder, at jeg skal underrette kommunen – også uden samtykke, hvis det er nødvendigt. Men hvor det er muligt, vil jeg altid gerne have jeres samtykke."

→ TAL OM SAMTYKKE – OGSÅ HVIS DET IKKE ER NØDVENDIGT

Selvom du ikke har brug for samtykke fra forældrene, inden du underretter, kan det stadig understøtte samarbejdet at spørge, medmindre bekymringen handler om overgreb, æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol.

Eksempel: "Vil I være med til, at vi deler oplysninger med fx børne- og ungerådgiveren? Det kan hjælpe med at give børne- og ungerådgiveren et mere nuanceret billede og give bedre støtte."

Hvis forældrene ikke ønsker at give samtykke, og du stadig vurderer, at en underretning er nødvendig, er det vigtigt, at du er tydelig om, at du fortsat underretter.

Eksempel: "Jeg respekterer jeres holdning. Men jeg har som sundhedsplejerske pligt til at underrette, når jeg er bekymret for børns eller unges trivsel, og der muligvis er brug for hjælp."

→ VÆR ÅBEN OM, HVAD DER DELES – OG MED HVEM

Det skaber tillid, hvis du præcist forklarer, hvilke oplysninger du ønsker at dele – og med hvem.

Eksempel: "Jeg vil gerne dele nogle af mine observationer af jeres barns trivsel med børne- og ungerådgiverne i familieafdelingen for at sikre, at jeres barn får den rette støtte. Det handler fx om, hvordan jeres barn trives hjemme, og hvad jeg har set og hørt under mine besøg."

→ INDDRAG FORÆLDRENE, OG VIS SAMARBEJDSVILJE

Undgå at forældrene får oplevelsen af, at noget foregår uden deres vidende.

Eksempel: "Jeg håber, vi sammen kan sikre, at vi får givet oplysninger videre til fagpersoner, som kan hjælpe. Jeg vil gerne høre jeres perspektiver på jeres barns trivsel og situation, og det betyder meget, at vi samarbejder om det, der skal ske fremover."

→ VÆR FORBEREDT PÅ REAKTIONER

Forældre kan reagere med vrede, sorg eller frygt. Lyt aktivt, og anerkend deres følelser.

Eksempel: "Jeg kan godt forstå, at det her er svært at høre. Jeg ved, I vil jeres barn det bedste. Det handler om at finde ud af, om I har brug for mere hjælp."

Vær opmærksom på, at:

- underretningen i mange tilfælde med fordel kan skrives sammen med forældrene, og eventuelt barnet eller den unge
- du skal underrette direkte til myndighed i familieafdelingen uden samtykke fra forældrene og uden deres viden, hvis der er mistanke eller viden om vold, overgreb, æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol, hvor barnet eller den unge ikke kan beskyttes
- forældre bør have mulighed for at læse underretningen og komme med deres perspektiver i videst muligt omfang
- du bør overveje, om de konkrete oplysninger er af afgørende nødvendighed for formuleringen af underretningen, hvis den unge eller forældrene ikke ønsker, at konkrete oplysninger videregives til myndighed i familieafdelingen i forbindelse med underretningen
- der skal indhentes samtykke fra forældre eller forældremyndighedsindehavere og den unge, der er fyldt 15 år, til videregivelse af oplysninger i forbindelse med og efter underretningen
- du som fagperson lovmæssigt er forpligtet til at lave underretningen alligevel, hvis du ikke kan opnå samtykke fra forældrene til underretningen
- notere i underretningen, hvis du IKKE har indhentet samtykke fra forældrene, og hvad årsagen er hertil
- du skal notere, hvad der bliver sagt, og hvordan forældrene reagerer i journalsystemet. Både af hensyn til journalføringsbekendtgørelsen og for at sikre et dokumenteret og gennemsigtigt forløb.

Hvordan kan du tale med forældre om de indsatser, som eventuelt kan iværksættes på baggrund af en underretning?

Sundhedsplejersken bør altid kende til indsatserne i kommunen. Du kan have samtaler med forældre om mulighederne for hjælp og støtte fra børne- og ungerådgiverne i familieafdelingen. Her kan du spille en vigtig rolle i at nuancere forestillingen om, hvad der sker, når der underrettes om barnets eller den unges mistrivsel. Indsatserne, som kommunen kan iværksætte, hvis barnet har behov for støtte, er forskelligartede. Hjælpen skal matche det konkrete behov for støtte, som barnet, den unge og/eller familien har, og det er vigtigt, at barnet eller den unge får den rigtige hjælp og samtidig har et hverdagsliv, som er så almindeligt som muligt.

- Der findes tidligt forebyggende indsatser, som har til formål at forebygge, at et barns, en ungs eller familiens udfordringer forværres. Det kan fx være i forbindelse med en ulykke eller en pludselig opstået alvorlig sygdom i familien mv.
- Der findes støttende indsatser i form af rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte til barnet, den unge eller familien.
- En underretning fører kun sjældent til en meget indgribende indsats som anbringelse. Der træffes afgørelse om en anbringelse, når det har væsentlig betydning for barnets eller den ungs særlige behov for støtte. En anbringelse kan være den bedste indsats for barnet eller den unge, hvis der er en risiko for, at sundhed eller udvikling lider alvorlig skade på grund af utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge, eller hvis der udøves overgreb i hjemmet. Der kan også være behov for en anbringelse, hvis barnet eller den unge har misbrugsproblemer, kriminel adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder.

Læs mere om indsatser på side 13 i guiden

Samarbejde om børns og unges trivsel mellem sundhedsplejen og familieafdelingen

Et velfungerende tværprofessionelt samarbejde mellem faggrupper med forskellige vidensområder og tilgange er et stærkt fundament for at opspore mistrivsel tidligt og iværksætte den rette indsats. Det gælder både i den tidlige dialog om en bekymring, ved sparring for at få bekymringen nærmere belyst og i det samarbejde, når en handling eller indsats skal iværksættes i sammenhæng med barnets eller den unges hverdagsliv.

Tværprofessionel sparring ved bekymring for et barn, en ung eller en familie

Ser du som sundhedsplejerske tidlige tegn på mistrivsel hos et barn, en ung eller en familie, men er i tvivl om, hvorvidt der skal foretages yderligere handling, fx en underretning, så kan tidlig og tværprofessionel sparring med eksempelvis en børne- og ungerådgiver, PPR eller kolleger i familiehuse hjælpe dig med at kvalificere og vurdere din observation. Som sundhedsplejerske har du også en vigtig rolle i at bidrage i det tværprofessionelle samarbejde med dit faglige perspektiv på barnets sundhed og trivsel i situationer, hvor fx dagtilbud eller skole har en bekymring for et barn eller en ung.

Tværprofessionel sparring understøtter, at din observation bliver belyst fra forskellige faglige perspektiver og bidrager til en helhedsorienteret forståelse af udfordringen. Herudover skaber det større rum for handlemuligheder, som imødekommer barnets, den unges og/eller familiens behov.

Gevinster ved tværprofessionel sparring

- Helhedsorienteret tilgang: Sundhedsplejersken har viden om børns sundhed og udvikling og kendskab til familiens forhold, herunder trivsel og udfordringer, samt om børne- og ungerådgi-rens indsigt i sociale problemstillinger og handleveje, jf. barnets lov. Kombinationen af denne viden kan give en mere nuanceret forståelse af barnets, den unges eller familiens behov, og hvilken hjælp og støtte der findes til netop den type udfordringer.
- Tidlig indsats: Ved at samarbejde kan fagpersonerne identificere udfordringer tidligt og iværksætte relevante indsatser, hvilket kan forebygge, at problemer vokser sig større.
- Styrket koordinering: Et tæt samarbejde sikrer, at indsatserne ikke modarbejder hinanden, men i stedet supplerer hinanden og skaber en rød tråd i støtten til barnet og familien.

Fremskudt rådgivning på børne- og familieområdet: En let adgang til faglig sparring

Nogle kommuner bruger børne- og ungerådgivere med myndighed og andre uden myndighed i funktionen som fremskudte rådgivere. Kernen i funktionen handler altid om at bygge bro mellem sundhedsområdet, det specialiserede børne- og familieområde og almenområdet, fx ved at socialfaglige medarbejdere er tilknyttet hospitaler og psykiatri, PPR, familiehuse, dagtilbud og skoler for at styrke det tværprofessionelle samarbejde om opsporing og tidlig hjælp til børn og unge, der har brug for en ekstra indsats.

Vil du vide mere om fremskudt rådgivning, herunder deling af oplysninger, har Social- og Boligstyrelsen lavet fire podcastepisoder, hvor du får indblik i og inspiration til, hvordan man kan arbejde med fremskudt rådgivning.

Episoderne fokuserer på betydningen af tværprofessionelt samarbejde mellem almen- og socialområdet samt vigtigheden af at inddrage både børn, unge og forældre. Som fagperson på sundhedsområdet kan du lade dig inspirere af eksemplerne fra de andre områder.

Find podcastserien og tilhørende materiale her: [Styrk det tværfaglige samarbejde om børn og unge gennem fremskudt rådgivning](#)

Sundhedsplejen kan understøtte barnets, den unges og familiens hverdagslivsperspektiv

Barnets lov har et stærkt fokus på hverdagslivets rolle i arbejdet med at styrke barnets eller den unges trivsel, mestringsevne og relationer. Med hverdagslivet som omdrejningspunkt for tilrettelæggelsen af indsatsen er det væsentligt at inddrage barnet, den unge, familien og det nære netværk i at finde løsninger, som kan fastholde tilknytningen til dagtilbud, skole, fritidsinteresser og relationerne til venner og øvrigt bærende netværk i barnets liv.

Dette fokus underbygges af undersøgelser, som viser, at fastholdelse af barnets eller den unges tilknytning til hverdagsmiljøet netop er et af de vigtigste mål i indsatsen. Det er i hverdagslivet med skolegang, fritidsinteresser og venner, at barnets eller den unges fællesskaber skal bestå, både under og efter en indsats. Derfor spiller det tværprofessionelle samarbejde med fx sundhedspleje, daginstitution og skole en væsentlig rolle.

Aktørerne fra disse arenaer har viden om barnets eller den unges sundhed, trivsel og udvikling i hverdagen, og det vil derfor være meningsfuldt for familien, at de personer, som kender dem, så vidt muligt indgår i samarbejdet om løsning af udfordringerne. Samtidig er det afgørende, at arbejdet med at bringe barn, ung og familie tættere på et almindeligt hverdagsliv ikke sker på bekostning af kvalitet og kontinuitet i indsatsen. Indsatsen skal til enhver tid matche barnets eller den unges situation, behov og ressourcer, med henblik på at styrke deres mestring af hverdagslivet og sikre deres trivsel og muligheder for personlig udvikling. Anbringelse kan i nogle situationer være det rette første valg af indsats.

Hvordan skriver du den gode underretning?

Her er inspiration til de oplysninger, som kan indgå i en underretning. Det er ikke nødvendigt, at du har alle oplysningerne, men det er vigtigt, at underretningen er så objektivt beskrivende og konkret som muligt. Beskriv, hvad du har set, eller hvad der er blevet sagt, uden unødige tolkninger, og angiv tidspunkter, varighed og hyppighed af hændelser eller bekymringer. Det er ikke nødvendigt at kunne dokumentere omsorgssvigt med sikkerhed – din fagligt funderede bekymring er tilstrækkelig.

→ Hvem handler det om? – Kontaktoplysninger, hvis du har adgang til dem

- Barnets eller den unges navn (eventuelt cpr-nummer)
- Alder
- Forældres navne
- Barnets eller den unges adresse(r)
- Telefonnummer på barnet eller den unge og forældre.

→ Hvem skriver, og hvad er dit kendskab/din relation til barnet/den unge og familien?

- Hvordan kender du barnet, den unge eller familien?
- Hvor længe har du kendt barnet, den unge eller familien?

→ Årsagen til din bekymring

- Hvad er den aktuelle bekymring?
- Hvornår og hvorfor blev du bekymret for barnets eller den unges trivsel?
 - » Beskriv samtalen eller situationen, og hvad du lagde mærke til.
 - » Hvis der er flere samtaler og situationer – beskriv dem.
 - » Husk at få præcise datoer indskrevet i underretningen. De har betydning i sagens historik.
- Hvilke tegn på mistrivsel har du observeret?
 - » Hvordan og i hvilke situationer og eventuelt relationer kommer bekymringen til udtryk?
- Hvad har barnet, den unge eller forældrene givet udtryk for eller fortalt?

→ Observationer og beskrivelse af barnet/den unge og eventuelt forældre

- Hvordan er barnets eller den unges generelle trivsel?
 - » Fx: hvordan er fremmødet i dagtilbud/skole?
- Er der fysiske tegn på mistrivsel såsom vold, selvskade, dårlig hygiejne eller andet, som bekymrer dig?

- Er der psykiske tegn på mistrivsel såsom nedtrykthed, isolation eller andet, som bekymrer dig?
- Hvis du har observeret et skift i barnets eller den unges trivsel – hvordan havde barnet, den unge eller familien det, før du blev bekymret?
- Hvad er din oplevelse af familiens resourcer og eventuelt netværk?
- Udtrykker barnet, den unge eller familien selv bekymring?
- Har kolleger i sundhedsplejen eller andre fagprofessionelle oplevet noget hos barnet, den unge eller familien, som bekymrede dem?

→ Hvem er orienteret om denne underretning – og hvordan?

- Har du talt med barnet, den unge eller forældrene i processen med at lave underretningen?
- Har du givet barnet eller den unge og forældrene besked om, at du sender en underretning til kommunen, og har de eventuelt set den?
- Hvad var deres reaktioner eller bemærkninger til underretningen?
- Har forældrene indvilget i, at underretningen sendes?

→ Andre relevante oplysninger

- Ved du andet, som kan have betydning for barnets eller den unges situation?
 - » Fx hvordan søskende i familien har det.
- Navn på dig/er, som underretter, og dato
 - Her skriver du navn(e) på dig/er, som underretter.

Vær opmærksom på, at du jf. **barnets lov, § 137, stk. 3** ikke må informere forældrene eller nær familie, hvis du mistænker eller ved, at et barn eller en ung er udsat for fysisk eller psykisk vold eller seksuelle overgreb, og du har mistanke om, at overgrebene er begået af forældre eller nære familiemedlemmer. Det samme gælder jf. **barnets lov, § 18, stk. 3**, hvis et barn eller en ung er indblandet i æresrelaterede konflikter eller er udsat for negativ social kontrol. I de tilfælde skal underretningen ske øjeblikkeligt til kommunen.

Hvordan skriver du en underretning på en respektfuld måde?

Sundhedsplejerskens skriftlighed er et vigtigt redskab i både dokumentation, i samarbejdet med børne- og ungerådgiverne i familieafdelingen og i sagsbehandlingen. Det er vigtigt at tilstræbe en respektfuld og fagligt funderet kommunikation. Formuleringer om barnets, den unges og familiens ressourcer og udfordringer bør i underretningen skrives med blik for, at de selv skal kunne læse den uden at opleve at være forkerte eller føle sig dømt af andre.

1. Inddrag børn og unge i dokumentationen

Giv børn og unge mulighed for at få indflydelse på, hvad der bliver skrevet om dem – hvis det er relevant og alderssvarende.

Når du dokumenterer observationer og samtaler, bør du sørge for at lytte til barnets eller den unges stemme og synspunkter. Brug deres egne ord, når det er muligt, og tydeliggør, at barnet eller den unge er blevet hørt og taget alvorligt.

2. Skriv om udfordringer – ikke personer

Adskil barnets eller den unges udfordringer fra barnets eller den unges identitet.

Undgå at beskrive barnet eller den unge som problematisk – beskriv i stedet, hvilke forhold eller situationer der udfordrer barnet eller den unge.

Eksempel: *"Barnet viser tegn på koncentrationsbesvær i travle omgivelser" i stedet for "Barnet er uopmærksomt og forstyrrende."*

3. Tydeliggør, hvem der skriver

Vær tydelig med, at det er dig som sundhedsplejerske, der formidler informationen – og fra hvilken faglig position.

Skriv i første person eller med klar faglig reference – det skaber gennemsigtighed og ansvarlighed i teksten.

Eksempel: *"Jeg observerede ved hjemmebesøget..." eller "Sundhedsplejen oplever, at..."*

4. Oplys, hvad og hvem dine oplysninger bygger på

Angiv kilder og baggrund for dine oplysninger – både fagligt og personligt.

Tydeliggør fx:

- Er det egen observation?
- Kommer udsagnet fra barnet, den unge, forældrene, personalet i dagtilbud?
- Er bekymringen baseret på viden om tidligere forløb, udviklingsskemaer eller test?

Eksempel: *"Ifølge mor sover barnet dårligt/uregelmæssigt igennem natten."*

5. Skeln mellem observation og vurdering

Vær tydelig omkring, hvad du har set eller hørt, men undlad at vurdere barnets eller den unges behov for indsats.

Hold dig til at beskrive (faktuelle/objektive) observationer, og undlad at foretage (subjektive) vurderinger. Det er børne- og ungerådgiverne i familieafdelingen, som vurderer, om og hvad barnet eller den unge har behov for af hjælp.

6. Tydeliggør konteksten

Beskriv den situation, observationen foregik i – det giver læseren mulighed for at forstå sammenhængen.

Konteksten gør det muligt at forstå barnets eller den unges reaktion og omgivelsernes betydning.

Eksempel: *"Ved hjemmebesøg den 14. juni kl. 9:30 lå barnet alene på gulvet og græd, mens forældrene var optaget af telefonopkald i køkkenet."*

7. Skriv kort, og tydeliggør formål og modtager

Sæt rammen: Hvorfor skrives dette – og til hvem?

Tænk altid på, hvem der skal bruge teksten – fx kolleger børne- og ungerådgivere, forældre – og skriv målrettet og relevant.

Eksempelvis: *"Denne underretning har til formål at gøre opmærksom på bekymringer vedrørende barnets trivsel og behov for støtte."*

8. Skriv neutralt, og lad ikke følelser styre

Skriv nøgternt og fagligt, også når du er bekymret eller påvirket – hold dig til, hvad du har observeret og vurderet.

Eksempel: *Undgå følelsesladede ord som "kaotisk", "skræmmende", "trist" mv.*

9. Undgå fremmedord – forklar fagtermer og paragraffer

Skriv, så det kan læses og forstås af ikke-fagpersoner.

Undgå unødigt brug af fagtermer, eller forklar dem i parentes. Det sikrer, at teksten også giver mening for forældre og tværfaglige samarbejdspartnere.

De ni skriftlighedsprincipper er udarbejdet af Mette Larsen i et samarbejde med Idamarie Leth Svendsen, Anne Homann Bjerregaard og Bettina Bruun Andersen fra socialrådgiveruddannelsen på Københavns Professionshøjskole. Her er principperne omskrevet, så de særligt understøtter skriftligheden i forbindelse med en underretning, og er tilpasset, så de kan anvendes af dig, som arbejder i sundhedsplejen.

Inspiration fra *Med barnet på skulderen: 9 skriftlighedsprincipper om at skrive sammen med og om børn og unge i udsatte positioner*. Udgivet i 2024.

Hvad kan du forvente, efter du har underrettet?

Det kan være rart at vide, hvad der sker, efter du har sendt en underretning, både i forhold til hvordan forløbet kan se ud for dig som underretter, og i forhold til hvordan forløbet kan se ud for barnet, den unge og familien, som underretningen handler om.

Besked om underretningen

Når du underretter, får den eller dem, som underretningen handler om, at vide, hvem der har sendt den, medmindre underretningen er anonym.

24-timersvurdering (barnets lov, § 136, stk. 2)

Myndighed i familieafdelingen skal lave en vurdering af underretningen inden for 24 timer. Her vil en børne- og ungerådsgiver tage stilling til, om barnet eller den unge og/eller familien har behov for akut støtte. Det kan fx være tilfældet, hvis der er tale om en underretning, der handler om vold eller seksuelle overgreb.

Kvittering for modtagelse af underretningen (barnets lov, § 138, stk. 1)

Myndighed i familieafdelingen skal bekræfte modtagelsen af en underretning efter senest 6 hverdage. Hvis du ikke får tilsendt en kvittering inden for det tidsrum, kan du tage kontakt til børne- og ungerådsgiverne i familieafdelingen for at afklare, om de har modtaget underretningen.

Screening (barnets lov, § 18)

Det kan være, at kommunen efter en indledende vurdering – også kaldet en screening – kommer frem til, at barnet eller den unge ikke har behov for støtte og hjælp efter barnets lov. En screening er en indledende vurdering, der typisk foretages på baggrund af indholdet i underretningen, samtaler med barnet eller den unge og forældre og eventuelt øvrigt kendskab til barnet, den unge eller familien. Hvis sagen ikke skal oplyses yderligere i form af en afdækning eller børnefaglig undersøgelse, kan den lukkes helt. En screening kan også føre til fx en tidligt forebyggende indsats, hvor barnet, den unge og familien modtager kortvarig støtte såsom netværks- og samtalegrupper, rådgivning om familieplanlægning m.m.

Afdækning (barnets lov, § 19) og børnefaglig undersøgelse (barnets lov, § 20)

Det kan også være, at screeningen leder videre til, at der er behov for at oplyse sagen yderligere. Det kan gøres ved hjælp af en afdækning, hvor børne- og ungerådsgiveren belyser et eller flere afgrænsede forhold af betydning for et barns eller en ungs støttebehov.

Afdækningen kan også føre til, at der skal laves en børnefaglig undersøgelse, hvor man ser på hele barnets eller den unges samlede situation. I forlængelse af afdækningen eller den børnefaglige undersøgelse kan der træffes afgørelse om hjælp og støtte til barnet, den unge og familien.

Som underretter vil du, i tilfælde af at der igangsættes en afdækning eller en børnefaglig undersøgelse, kunne blive kontaktet af børne- og ungerådsgiverne i familieafdelingen, da børne- og ungerådsgiveren kan have brug for uddybende viden om din bekymring og dit kendskab til barnets, den unges eller familiens situation.

Tidsramme, hvis sagen ikke er akut

Hvor lang tid familieafdelingen skal bruge på at undersøge en underretning, kommer an på, hvor alvorlig bekymringen er. Vurderer myndighed i familieafdelingen, at barnet eller den unge har behov for enten støttende indsatser eller for at blive anbragt uden for hjemmet, skal der udarbejdes enten en afdækning eller en børnefaglig undersøgelse. Der er ikke tidsfrist på afdækningen, men en børnefaglig undersøgelse skal laves, inden der er gået fire måneder fra den dato, hvor myndighed i familieafdelingen har fået anledning til at tro, at barnet eller den unge har behov for støtte eller hjælp.

Børne- og ungerådsgiveren skal inddrage børnene og de unge løbende gennem hele sagsforløbet.

Børne- og ungerådsgiveren inddrager sundhedsplejen i det omfang, der er brug for yderligere viden.

Hvilke indsatser kan børn, unge og familier modtage?

Det kan være en hjælp for dig i dialogen med børn, unge og forældre at kende til de forskellige muligheder for indsatser, som børne- og ungerådgiveren i familieafdelingen kan iværksætte.

Der findes muligheder for forebyggende støtte og rådgivning til børn, unge og familier efter § 28 og § 29 i barnets lov. Denne hjælp kan modtages anonymt. Som sundhedsplejerske kan du gøre barnet, den unge eller forældre opmærksomme på, at de har ret til denne rådgivning i fx kommunens familieafdeling. Al den kontakt, som sundhedsplejersken har med barnet, den unge og familien, skal dog dokumenteres.

Det er helt centralt i børne- og ungerådgiverens arbejde at vurdere, hvor omfattende en hjælp og støtte, det enkelte barn eller den enkelte unge har behov for. Det er vigtigt at møde børn, unge og familie, hvor de er, og matche indsatsen med det konkrete behov. Den viden kan du bidrage med som sundhedsplejerske. Efter barnets lov kan myndighed i familieafdelingen iværksætte flere forskellige typer af indsatser: tidligt forebyggende indsatser, støttende indsatser eller anbringelse.

En underretning fører kun sjældent til en meget indgribende indsats, som fx anbringelse, og vil langt oftere resultere i, at barnet eller den unge og familien får forebyggende hjælp og støtte, der kan bidrage til at undgå, at barnets, den unges og familiens udfordringer vokser sig større.

Tidligt forebyggende indsatser (barnets lov, § 30)

- Konsulentbistand, herunder familierettede indsatser
- Netværks- eller samtalegrupper
- Rådgivning om familieplanlægning
- Andre indsatser, der har til formål at forebygge et barns eller en ungs eller familiens vanskeligheder.

Støttende indsatser (barnets lov, § 32)

- Ophold i dagtilbud, fritidshjem, ungdomsklub, uddannelsessted eller lignende
- Praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet
- Kontaktperson for barnet, den unge eller for hele familien
- Formidling af praktiktilbud hos offentlig/privat arbejdsgiver for den unge og udbetaling af godtgørelse til den unge
- Familiebehandling eller behandling af barnet/den unge
- Familieanbringelse
- Støtteophold
- Anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte.

Anbringelse (barnets lov, § 46 og § 47)

- Anbringelse med samtykke fra forældrene
- Anbringelse uden samtykke fra forældrene.

Hvordan kan du varetage og styrke barnets eller den unges perspektiv?

Børn og unges ret til at blive inddraget

Barnets lov fremhæver børns og unges ret til inddragelse og tydeliggør fx vigtigheden af, at løbende inddragelse af barnets eller den unges perspektiver og ønsker skal have større betydning for børne- og ungerådgiverens sagsbehandling.

Børn og unge har ret til at blive hørt og have indflydelse på fx de beslutninger, som træffes i sagsbehandlingen, ved løbende at blive inddraget på en måde, som er passende til barnets eller den unges alder og færdigheder.

Det er vigtigt for dig, som er i kontakt med børn og unge, at vide, at denne ret også er gældende, når barnet eller den unge ikke trives, og familien har brug for hjælp og støtte fra kommunen. Her kan du være en stor hjælp for barnet, den unge, forældrene og børne- og ungerådgiveren i det samarbejde, som skal være omkring barnet, når barnet skal høres og mødes i forhold til sine perspektiver.

Det kan fx have en betydning for din tilgang til samtaler med børne- og ungerådgiveren, barnet selv og/eller forældrene. Du kan fx med dit kendskab til barnets hverdagsliv, trivsel og færdigheder sammen med forældrene støtte barnet eller den unge i at give udtryk for sine ønsker og holdninger eller, afhængigt af barnets eller den unges alder og formåen, agere talerør.

Det er væsentligt at vide, at børne- og ungerådgiverens samtale og kontakt med barnet eller den unge kan ske, uden at forældrene er til stede eller har givet samtykke til dette. I tilfælde, hvor børne- og ungerådgiveren vurderer, at det er bedst for barnet eller den unge, at forældrene ikke er med til samtalen eller har givet deres samtykke, giver loven mulighed for, at børne- og ungerådgiveren kan tale med barnet eller den unge alene for at få indblik i holdninger og synspunkter.

Hvad siger barnets lov?

§ 5, stk. 3:

Barnets eller den unges holdning og synspunkter skal tilvejebringes og inddrages løbende ved samtaler og anden direkte kontakt, inden der træffes beslutninger eller afgørelser efter loven om barnets eller den unges forhold.

Inddragelse og samtaler kan finde sted uden samtykke fra forældremyndighedsindehaver og uden dennes tilstedeværelse, når hensynet til barnets eller den unges bedste taler herfor.

Hvordan kan du støtte?

- Ved at tale med barnet eller den unge og forældrene om, hvad det betyder at blive hørt og inddraget.
- Ved at tilbyde barnet eller den unge og forældrene at hjælpe med at sætte ord på behov og ønsker, inden barnet eller den unge skal tale med børne- og ungerådgiveren i familieafdelingen

Inddragelse af yngre børn

Alle børn og unge har ret til at blive inddraget. Med indførelsen af barnets lov er der fokus på at styrke børn og unges inddragelse i egen sag, uanset alder, modenhed og kognitiv formåen. Som sundhedsplejerske er en af dine kernekompetencer at observere og forstå børns og unges tegn og signaler på trivsel. Men hvordan kan du inddrage eksempelvis børn mellem 0 og 6 år? Eller børn og unge, som ikke kan udtrykke sig alderssvarende grundet funktionsnedsættelser? Hvordan forstår du, hvilke erfaringer, hensigter, følelser, ønsker og behov der ligger bag det, som barnet (eller den unge) udtrykker?

Yngre børn har ligesom alle andre unik viden om, hvordan det er at være lige netop dem. Selvom de ikke har et veludviklet sprog og forståelse af deres situation på linje med ældre børn og voksne, kan du stadig få en uvurderlig viden fra barnet. Det kan du få ved at lytte og prøve at forstå, hvad barnet oplever og reagerer på, og hvad det kommunikerer med ord, lyde, krop og mimik.

Derfor er det mest relevant at observere barnet i relation til det, du ønsker at inddrage barnets perspektiver på, og følge barnets fokus. Yngre børns perspektiver er ikke helt utilgængelige, men kræver, at du iagttager barnets krop, gråd, lyde, gestik og mimik, som kan give dig indtryk af, hvad barnet oplever. Et sensitivt blik for barnets perspektiver kan fx opnås gennem observation og deltagelse i leg eller anden aktivitet med barnet.

Forskning viser, at observation kan give et nuanceret billede af de oplevelser, som yngre børn ikke selv kan sætte ord på. Ved at observere børns handlinger og relationer kan du nå tættere på en forståelse af børns motiver, følelser og tanker.

Hvis du ikke har mulighed for over tid at opbygge et godt nok kendskab til barnet og barnets situation til at kunne forstå og tolke dets signaler korrekt, er det vigtigt, at du ikke tolker på barnets signaler alene, men involverer andre i oversættelsen af barnets følelsesmæssige og kropslige udtryk. Det kan fx være private og professionelle omsorgspersoner, som kender barnet bedre, ligesom du kan indhente andre fagpersoners vurdering af, hvad det er, barnet udtrykker.

Vil du vide mere om de særlige forhold, der gør sig gældende, når man som fagperson skal inddrage børn mellem 0 og 6 år?

[Læs mere i udgivelsen om inddragelse af små børn fra Videnscenter om børneinddragelse og udsatte børns liv](#)

Hvad siger barnets lov?

§ 5, stk. 4:

Krav om samtaler og anden direkte kontakt i stk. 3 kan i helt særlige tilfælde helt eller delvist fraviges, hvis barnets eller den unges alder eller andre forhold i afgørende grad taler imod det. Barnets eller den unges holdning og synspunkter skal i disse tilfælde tilvejebringes på anden vis.

Hvordan kan du støtte?

- Ved at tale med barnet og forældrene om vigtigheden af, at barnets holdning og synspunkter bliver en del af samtalen.
- Ved at overveje, om du har mulighed for at være barnets stemme i en samtale med børne- og ungerådgiveren, hvis barnet, forældrene og rådgiveren efterspørger din viden om barnet og miljøet i dagtilbuddet, som barnet indgår i.

Din dialog med barnet eller den unge

Hvis et barn eller en ung får en sag i familieafdelingen efter en underretning, har barnet eller den unge brug for støtte og omsorg i forløbet. Du kan som sundhedsplejerske stadig have samtaler med og støtte barnet eller den unge, efter du har lavet en underretning, hvis du oplever, at barnet eller den unge har brug for det.

Du kan spille en vigtig rolle i at hjælpe barnet eller den unge med at kende til og forstå deres rettigheder. Det betyder blandt andet, at du kan oplyse barnet eller den unge om retten til at sige nej til samtaler med børne- og ungerådgiveren fra kommunen, retten til at bede om en pause, hvis der er brug for det under samtalen, og retten til at blive hørt og have indflydelse på, hvad der kommer til at ske.

Det er vigtigt, at barnet eller den unge kender sine rettigheder. Alle børn og unge, der skal have en samtale med en børne- og ungerådgiver fra kommunen, har også ret til at have en bisidder med. Det er en person over 15 år, som kan støtte og hjælpe barnet eller den unge under samtalen, hvis barnet eller den unge ønsker det.

En bisidder kan støtte barnet eller den unge i at få sagt det, der er vigtigt, og med at huske de aftaler, der bliver lavet, og hvad der generelt bliver sagt til samtalen. Du kan oplyse barnet eller den unge om retten til en bisidder og hjælpe med at finde en, hvis barnet eller den unge ønsker det. Børn og unge kan blandt andet få en bisidder igennem Børns Vilkår.

Redskaber til din dialog med børn og unge

Styrelsen har udviklet redskaber, som du kan bruge, når du taler med barnet eller den unge om underretningen og hjælpen fra kommunen.

Du finder fx en videoserie til børn og unge om mødet med familieafdelingen. Du kan se videoerne sammen med barnet eller den unge, hvis du har lavet en underretning og de skal have en samtale med en børne- og ungerådgiver. Du kan også selv se dem for at få mere indsigt i mødet med kommunen, så du kan tale med barnet eller den unge om det.

Du finder også en ordliste til børn og unge med ord, der er gode at kende, når de skal til med en børne- og ungerådgiver fra familieafdelingen. Du kan læse ordlisten sammen med barnet eller den unge, hvis I taler sammen om, forløbet efter en underretning.

[Find alle redskaberne til dialog her](#)

Særlige omstændigheder ved overgreb

Overgreb dækker over fysisk vold, psykisk vold og seksuelle overgreb. I forhold til at underrette om overgreb er det tilstrækkeligt, at du har en mistanke. Det er ikke op til dig som fagperson at vurdere, om forholdet er strafbart, før du underretter. Hvis du underretter om overgreb, hvor en eller begge forældre eller et nærtstående familiemedlem er involveret, er det afgørende, at forældre og nær familie ikke orienteres om underretningen.

Samtale med barnet eller den unge uden forældrene

Ved underretning om overgreb mod et barn eller en ung skal der efter barnets lov, **§ 137, stk. 3**, finde en samtale sted med barnet eller den unge.

Hvis mistanken om udøvelse af overgreb retter sig mod en eller begge forældre, skal samtalen finde sted uden samtykke fra forældrene, uden deres vidende og tilstedeværelse.

Hvordan kan du støtte?

Det kan være, at du som fagperson er til stede, når samtalen med barnet eller den unge finder sted. Selvom barnet eller den unge har ret til, at samtalen sker uden forældrenes viden og tilstedeværelse – og selvom det kan anses som en beskyttelse af dem, at forældrene ikke er der – kan det være en vanskelig situation for børn og unge at være i, og derfor kan du:

- overveje, afhængigt af barnets eller den unges alder, om du har mulighed for at være barnets eller den unges stemme eller bisidder
- anerkende, at barnet eller den unge kan have modstridende følelser i form af både skyld, frygt og omsorg over for forældre og søskende
- lytte aktivt til barnet eller den unge og bidrage til at skabe et trygt og tillidsfuldt rum
- bidrage til barnets eller den unges forståelse af situationen, til at samtalen bliver så tryk som muligt for barnet eller den unge
- bidrage til barnets eller den unges forståelse af, at samtalen sker for at beskytte barnet eller den unge.

Opsporing af overgreb

Læs mere om tidlig opsporing af overgreb mod børn og unge her:

[Den professionelle tvivl – En håndbog om tidlig opsporing af overgreb mod børn og unge](#)

Vold i nære relationer

Sundhedsstyrelsen har samlet viden om vold i nære relationer med særligt fokus på gravide, kommende og nye forældre.

[Læs mere om fx opsporing og målrettede indsatser her](#)

Særlige omstændigheder ved æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol

Æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol kan opstå i kollektivistiske og patriarkalske familieformer, hvor barnets eller den unges rettigheder og trivsel begrænses af hensyn til kollektivets ære. Kontrollen kan udøves af både familiemedlemmer og også af et bredere netværk omkring barnet og kan omfatte fx overvågning, isolation, pres, tvangsægteskab eller ufrivilligt udlandsophold.

Hvis du har mistanke om eller kender til æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol, skal du underrette om det. I forhold til underretning er det tilstrækkeligt, at du har mistanke. Ligesom ved overgreb skal forældrene og familie jf. **barnets lov, § 18, stk. 3** ikke orienteres, hvis underretningen omhandler æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol, hvor en eller begge forældre eller andre familiemedlemmer er involveret.

Det er også en god idé, at du orienterer dig i din kommunes lovpligtige beredskabsplan, hvor der typisk vil være en beskrivelse af tegn på æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. Det vil i planen fremgå, om din kommune har udpegede ressourcpersoner, som du kan trække på ved bekymring, og der vil også være henvisning til andre rådgivningsmuligheder.

Hvis du er i tvivl om, hvorvidt et barn eller en ung er i risiko for en æresrelateret konflikt og negativ social kontrol, kan du læse mere hos MÆRK.

[Find MÆRK's hjemmeside her](#)

Hvis du mistænker, at et barn eller en ung vil blive sendt på genopdragelsesrejse, er det vigtigt at underrette, da det kan være svært for danske myndigheder at hjælpe, når først barnet eller den unge er i udlandet. I akutte situationer kan du kontakte politiet på telefon: 114.

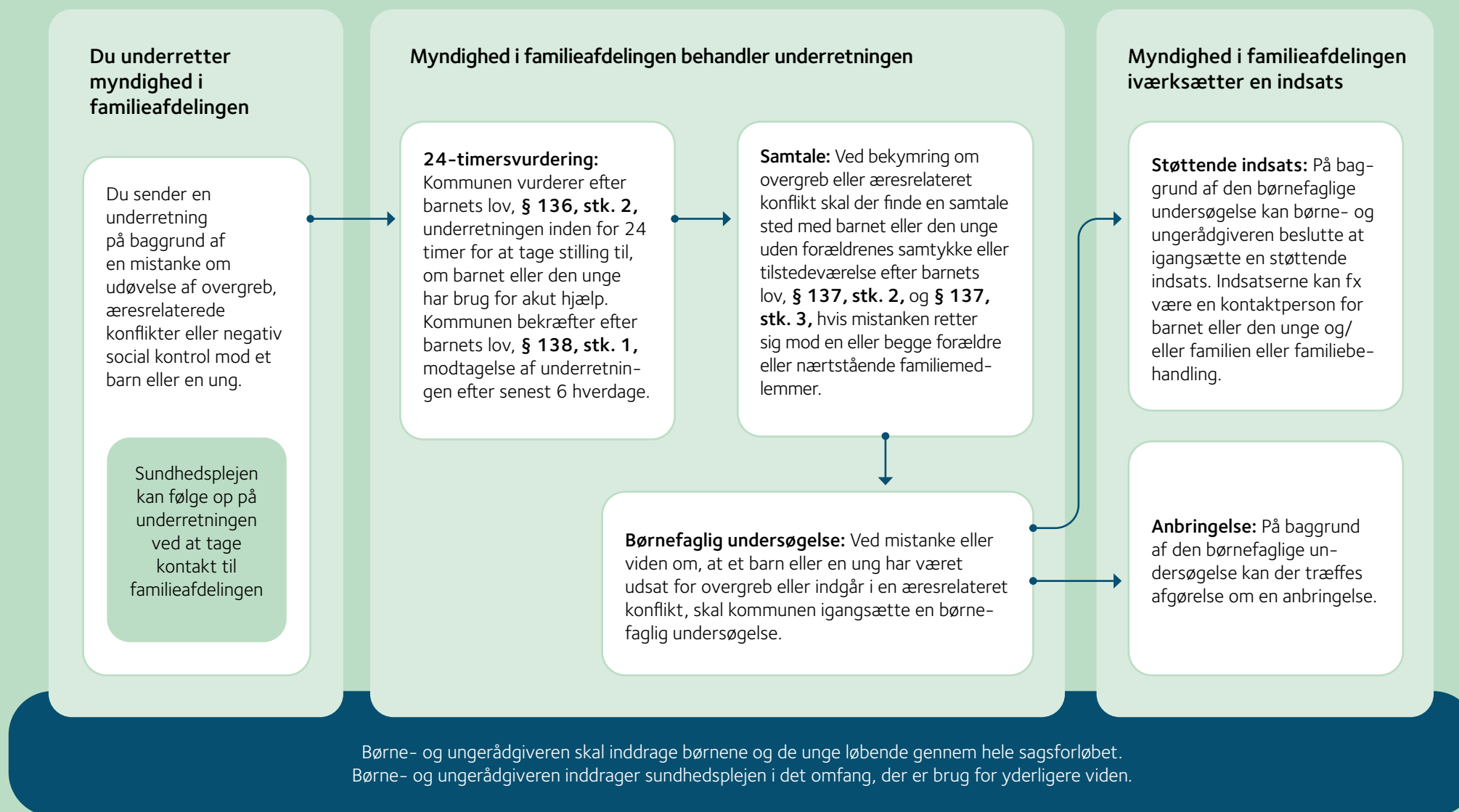

Hvordan kan du støtte?

Det kan være, at du som fagperson er til stede, når samtalen med barnet eller den unge finder sted. Selvom barnet eller den unge har ret til, at samtalen sker uden forældrenes viden og tilstedeværelse – og selvom det kan anses som en beskyttelse af dem, at forældrene ikke er der – kan det være en vanskelig situation for børn og unge at være i, og derfor kan du:

- overveje, afhængigt af barnets eller den unges alder, om du har mulighed for at være barnets eller den unges stemme eller bisidder
- anerkende, at barnet eller den unge kan have modstridende følelser i form af både skyld, frygt og omsorg over for forældre og søskende
- lytte aktivt til barnet eller den unge og bidrage til at skabe et trygt og tillidsfuldt rum
- bidrage til barnets eller den unges forståelse af situationen, til at samtalen bliver så tryk som muligt for barnet eller den unge
- bidrage til barnets eller den unges forståelse af, at samtalen sker for at beskytte barnet eller den unge.

Hvad gør familieafdelingen, når du underretter om overgreb eller æresrelaterede konflikter

Mere viden om rettigheder for børn og unge i udsatte positioner

→ [DinSide](#)

Din Side er for børn og unge, der gerne vil i kontakt med voksne, som kan hjælpe dem. Via linket kan børn og unge finde frem til deres kommunes børnevenlige indgang, hvor de kan komme i kontakt med børne- og ungerådgivere, hvis de har brug for støtte og hjælp.

→ [Underretninger om børn og unge – Ankestyrelsen](#)

På Ankestyrelsens hjemmeside finder du en blanket til underretninger. Denne kan tages i brug, hvis man som borger er bekymret for et barn eller en ung og har indtryk af, at kommunen ikke giver den rette eller tilstrækkelig støtte til barnet eller den unge.

→ [Lev Uden Vold](#)

På Lev Uden Volds hjemmeside kan du finde viden og rådgivning til at bryde fri af volden og få den hjælp, som du har behov for. Det gælder både børn og voksne, udsatte og udøvere, pårørende og fagpersoner.

→ [Videnscenter om børneinddragelse og udsatte børns liv](#)

På videnscenterets hjemmeside finder du redskaber, der kan klæde børn og unge på til at skulle til møder med børne- og ungerådgivere. Der ligger blandt andet en videoserie, som fortæller børn og unge, hvad de skal forvente af møderne, og hvad deres rettigheder er i den forbindelse.

→ [Børns Vilkårs bisidderordning](#)

På Børns Vilkårs hjemmeside kan du læse mere om den professionelle og gratis bisidderordning, som har til formål at varetage barnets eller den unges interesser før, under og efter møder i familieafdelingen mv.

→ [MÆRK](#)

På MÆRK's hjemmeside kan du få viden fra og sparring med sikkerhedskonsulenterne, hvis du er bekymret for, at et barn eller en ung er udsat for æresrelaterede konflikter eller negativ social kontrol.

Social- og Boligstyrelsen
Lerchesgade 35, 5
5000 Odense C
Tlf.: 72 42 37 00

www.sbst.dk

November 2025